

آشنایی با مرکز اطلاعات زنان اسکاپ (WINAP)^۱

● تهیه و تدوین: نسرین دخت حمادخراسانی^۲

مقدمه

کمیسیون اقتصادی - اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه (اسکاپ) به جهت درخواست‌های مکرر برای توسعه سیستم اطلاعاتی منطقه، ویژه زنان، با بهره‌گیری از نقطه نظرهای کنفرانس جهانی ناپرویی^۲ - دسامبر ۱۹۸۶ - اقدام به برپایی یک همایش منطقه‌ای در مرکز آموزش ملی زنان سائپاما^۳ (ژاپن) نمود. در این گردهمایی که در راستای مروری بر نظام‌های موجود اطلاع رسانی در آسیا و اقیانوسیه صورت گرفت، ۱۶ کشور شامل: چین، جزایر کوک،^۴ هندوستان، جمهوری اسلامی ایران، ژاپن، مالزی، مغولستان، نپال، پاکستان، گینه نو، فیلیپین، سائوما، سنگاپور، سریلانکا، تایلند و وتنام شرکت داشتند. سازمان‌های شرکت کننده نیز عبارت بودند از: دفتر امور زنان (ایران)، انجمن ملل جنوب شرقی آسیا (آسه آن)،^۵ دفتر همکاری توسعه استرالیا، مرکز مطالعات توسعه امور زنان هندوستان، مرکز آموزش ملی زنان ژاپن، دانشگاه فیلیپین، و دانشگاه اقیانوسیه جنوبی.

در طول این همایش سازمان‌ها و افراد شرکت کننده وضع موجود، مشکلات، راه حل‌ها و نیازهای اطلاعاتی مربوط به مسایل زنان را بررسی کردند که برآیند آن ضرورت ایجاد یک جریان اطلاعاتی مناسب در آسیا و اقیانوسیه جهت دستیابی به منابع

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی و مدیر طرح بانک اطلاعات زنان پژوهشگر مرکز مطالعات و

تحقیقات زنان

اطلاعات مستند آماری و منابع مرجع بود که رسماً نیز اعلام گردید. به دنبال آن، اسکاپ در سال ۱۹۸۶ «مرکز اطلاعات زنان آسیا و اقیانوسیه» را در بانکوک (مرکز اسکاپ) با هدف نهایى توسعه و تقویت همکاری‌های میان زنان در آسیا و اقیانوسیه بر پا کرد. این حرکت، گام نخست در جهت ایجاد «شبکه اطلاع رسانی زنان آسیا و اقیانوسیه» محسوب گردید.

اهداف

هدف‌های این مرکز اطلاع رسانی در دو بخش بلندمدت و کوتاه مدت مطرح

می‌شود:

● بلندمدت: شامل ایجاد تسهیلات لازم به منظور دستیابی و بازاریابی اطلاعات مربوط به زنان و برای زنان در آسیا و اقیانوسیه است تا بتوان با اشاعه به هنگام آن به سیاستگذاران، برنامه ریزان و تصمیم گیرندگان این مناطق در جهت ضرورت شرکت موثر زنان در همه ابعاد توسعه ملی به ویژه زنان روستایی و گروه آسیب پذیر یاری رساند. بهره‌مندی عموم مردم، نمایندگی‌ها و موسسات ملی، منطقه‌ای و بین المللی، و سایر گروه‌های هدفمند نظیر ناظرانی که به نقد و ارزیابی می‌پردازند، در شمول اهداف بلندمدت قرار دارند.

● کوتاه مدت: شامل ایجاد تسهیلات لازم در خصوص بررسی امکانات برپایی چنین مرکزی در سطوح ملی و ناحیه‌ای، توسعه و تقویت سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی موجود برای زنان در کشورهای عضو و تشویق آنها جهت گسترش کار، توصیه نسبت به شرکت زنان متخصص سامانه‌های اطلاع رسانی کشورهای عضو و کاربران سیستم‌های ایجاد شده در همایش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی است. شناسایی سامانه‌های اطلاع رسانی جدید از طریق مرکز شبکه اطلاعات اسکاپ و ایجاد ارتباط با مرکز مذکور به منظور ترویج همکاری در برنامه‌های مربوط به زنان آسیا و اقیانوسیه، کمک به مراکز ملی به منظور تولید ابزار مؤثر اطلاع رسانی استاندارد نظیر انواع کتابشناسی‌ها و بوتن‌ها (آگاهی‌نامه) از جمله اهداف کوتاه مدت مرکز اطلاعات زنان اسکاپ به شمار می‌رود.

ساختار سازمانی

مرکز اطلاعات زنان اسکاپ با گسترش عملکرد و وظایف خود اقدام به برپایی یک شبکه اطلاع رسانی زنان در منطقه کرد. با درک ضرورت تأمین نیازهای اطلاعاتی مربوط و ضرورت توسعه جریان جهانی اطلاعات زنان، اسکاپ بر آن شد این مرکز را به صورت یک شبکه غیر متمرکز در آورد تا بتواند با مراکز ملی، ناحیه‌ای و منطقه‌ای سازمان ملل، مؤسسات منطقه‌ای و بین‌المللی غیر وابسته به سازمان ملل و کلیه بخش‌های مربوط به اسکاپ ارتباط برقرار کند.

وظایف

وظایف مرکز اطلاعات زنان اسکاپ به منظور ایجاد یک کانال ارتباطی منظم و منسجم جهت توسعه و بهبود روزافزون جریان اطلاعاتی زنان در منطقه، عبارتند از:

* تهیه و انتشار یک آگاهی‌نامه (بولتن) دوزبانه حاوی اطلاعات مربوط به زنان یا درباره آن

* حفظ و توسعه پایگاه اطلاعاتی^۶

* تهیه و انتشار انواع نشاناتمه‌ها به شکل ادواری حاوی اطلاعات مربوط به زنان متخصص آسیا و اقیانوسیه

* اشاعه اطلاعات و توزیع انتشارات مرکز در بین مراکز ملی، سازمان‌های غیر دولتی در حوزه آموزش و تحقیق، رسانه‌ها و سایر موارد مرتبط با امور زنان، و همچنین نمایندگی‌ها و دفاتر اعتباری پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

* ایجاد و حفظ پایگاه اطلاعات آماری با توجه به شاخص‌های اقتصادی - اجتماعی مصوب در مراکز ملی

* تهیه و انتشار آمارنامه‌های ادواری و توزیع آن جهت شبکه‌های اطلاعاتی جهانی، منطقه‌ای، ناحیه‌ای و ملی

* ایجاد، حفظ و توسعه یک پایگاه اطلاعات کتابشناختی مربوط به زنان شامل: مطالعات جاری و تحقیقات مربوط به مسایل زنان، پروژه‌های جاری مربوط به زنان در توسعه، مطالعات موردی مربوط به موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌های زنان در پروژه‌های

عمرانی، معرفی و توصیف انواع فناوری برای زنان

* تهیه درخواستنامه جستجوی مستقیم از پایگاه‌های اطلاعاتی اسکاپ

* بررسی و تحلیل منظم اطلاعات رسیده از کشورهای عضو شبکه و مؤسسات سازمان ملل نظیر: داده‌های اطلاعاتی مسایل بهداشتی از سازمان بهداشت جهانی (WHO)، آموزش از یونسکو (UNESCO)، مسایل کار و کارگران از سازمان بین‌المللی کار (ILO)، موضوع مادران و فرزندان از یونیسف (UNICEF)، و اطلاعات مربوط به مسایل کشاورزی و زنان روستایی از سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (FAO)

* تبادل منظم اطلاعات با سازمان‌های غیر دولتی در آسیا و اقیانوسیه، گروه‌ها، مراکز و سازمان‌های ناحیه‌ای و منطقه‌ای مانند SAARC, ASEAN و شبکه اطلاعات اقیانوسیه، مؤسسات منطقه‌ای و بین‌المللی وابسته و غیروابسته به سازمان ملل متحد، که با مسایل زنان مرتبط باشند

* تبادل منظم اطلاعات با بخش‌های مختلف اسکاپ و مراکز ملی

* کمک رسانی فنی و ارائه خدمات مشورتی به کشورها برای ایجاد مراکز ملی اطلاع‌رسانی و توسعه سامانه اطلاعاتی مورد نیاز آنها به منظور عضویت در شبکه اطلاعات زنان اسکاپ

* سازماندهی همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی در سطوح منطقه‌ای، ناحیه‌ای و ملی برای توسعه و مدیریت صحیح سیستم اطلاع‌رسانی زنان به شکل پروژه‌ها و برنامه‌های گوناگون

* انجام مطالعات و پژوهش‌های لازم پیرامون وضعیت زنان در منطقه به منظور اطلاع‌رسانی و اشاعه یافته‌های تحقیقاتی از طریق شبکه اطلاعات زنان اسکاپ.

فعالیت‌ها

این مرکز با توجه به اهداف و حوزه وظایف خود فعالیت‌های وسیع و گسترده‌ای اعم از درون ساختاری و برون سازمانی در ارتباط با سایر مراکز مشابه در بین کشورهای عضو اسکاپ دارد. تهیه و انتشار نشریات خبری و انواع کتاب‌های تخصصی و مرجع از جمله فعالیت‌های جاری و رایج آن است که می‌توان به برخی از آنها اشاره نمود:

۱. آگاهی نامه دوزبانه (WINAP Bulletin) که انتشار آن از سال ۱۳۶۶/۱۹۸۷ آغاز شد.

۲. راهنمای مراکز ملی برای توسعه امور زنان در اقیانوسیه

۳. راهنمای زنان متخصص در آسیا و اقیانوسیه

۴. کتاب شناسی زنان در توسعه

۵. راهنمای تأسیس و تقویت مراکز ملی عضو شبکه اطلاعات زنان در آسیا و

اقیانوسیه

۶. خلاصه راهنمای شاخص های اقتصادی - اجتماعی زنان

۷. راهنمای پروژه های جلوگیری از انحرافات زنان در آسیا و اقیانوسیه

۸. راهنمای نشریات ادواری ویژه زنان در آسیا و اقیانوسیه

۹. راهنمای آموزش مدیریت مراکز ملی اطلاعات زنان

۱۰. راهنمای آموزش پردازش فنی اطلاعات مربوط به زنان در توسعه

از دیگر فعالیت های مهم مرکز، برپایی کارگاه های آموزشی متعدد در بسیاری از

کشورهای عضو بوده است، مانند:

۱. کارگاه آموزشی مدیریت مراکز اطلاعات زنان آسیای جنوب غربی و شرقی در

بانکوک (تایلند)

۲. کارگاه آموزشی مدیریت مراکز اطلاعات زنان اقیانوسیه در پورتریل (وانواتو)^۷

۳. کارگاه آموزشی پردازش فنی اطلاعات زنان آسیای جنوبی و جنوب شرقی در

بانکوک (تایلند)

۴. کارگاه آموزشی پردازش فنی اطلاعات زنان اقیانوسیه در سووا (فیجی)

۵. کارگاه آموزشی شبکه اطلاعات مربوط به زنان در ایران که در سال ۱۳۷۳/۱۹۹۳

با مشارکت دفتر امور زنان ریاست جمهوری در تهران برگزار گردید.

1. Women's Information Network for Asia and pacific

۲. این کنفرانس در سال ۱۹۸۷ به منظور بررسی عمیق و گسترده پیرامون مسایل زنان و ارتقاء امور آنان به سطح عالی تصمیم‌گیری سازمان جهت لازم الاجرا بودن تصمیمات متخذه در کشورهای عضو تشکیل گردید. پیام رسمی این کنفرانس برابری، توسعه و صلح بود که موضوع کنفرانس جهانی یکن (۱۹۹۵) ملهم از آن است.

3. Saitama

4. Caok Island

5. Association southeast Asian Nation (ASEAN)

6. Directories

7. Vanuatu

رساله جامع علوم انسانی

این مرکز را توجه به اهداف و حوزه فعالیت‌های خود فعالیت‌های وسیع و گسترده‌ای هم از طریق ساختاری و درون سازمانی در ارتباط با سایر مراکز مشابه در سایر کشورهای عضو استکاب دارد. تهیه و انتشار نشریات خبری و انواع کتاب‌های تخصصی و مرجع از